

Sygn. akt I C 1133/12

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ewa Karwowska

Protokolant st. sekr. sąd. Danuta Szpanowska- Bartkowska

po rozpoznaniu w dniu 7.11.2012 r. w Gdańsku

sprawy z powództwa K. J.

przeciwko A. S. i (...) SA w W.

o zapłatę

I.Zasądza od pozwanych A. S. i (...) SA w W. na rzecz powódki K. J.kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych ) z ustawowymi odsetkami od dnia 3.04.2013 r. do dnia zapłaty, z tym , że spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z pozwanych zwalnia drugiego.

II.W zakresie cofniętego powództwa umarza postępowanie.

III.W pozostałej części oddala powództwo.

IV.Odstępuje od obciążania powódki i pozwanego A. S. kosztami procesu.

V.Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 1.400 zł ( jeden tysiąc czterysta złotych) tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych .

## UZASADNIENIE

Powódka K. J. wniosła o zasądzenie od pozwanych, A. S. i (...) SA w W., in solidum, kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, tytułem odszkodowania po śmierci matki, K. J. (1). Powódka wskazała, iż w dniu 15 listopada 2005 r. doszło do wypadku drogowego, w którym zginęła jej, 55 - letnia wówczas, matka. Sprawcą wypadku był A. S., który został uznany za winnego i skazany prawomocnym wyrokiem karnym. Pojazd sprawcy zdarzenia, był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Zakładzie Ubezpieczeń. Powódka wskazała, iż bardzo przeżyła śmierć matki, z którą była silnie emocjonalnie związana. Po jej śmierci, cierpiała na depresję, nie mogła kontynuować studiów, w związku z czym, wzięła roczny urlop dziekański. Podkreśliła, że do dziś odczuwa skutki zdarzenia z dnia 15 listopada 2005 r. albowiem jest matką, samotnie wychowującą 3 letnią córkę, zaś pomoc matki w zakresie wychowania i opieki nad wnuczką, niewątpliwie ułatwiłaby jej funkcjonowanie w życiu codziennym. Matka wspierałaby ją również finansowo.

W odpowiedzi na pozew pozwany - (...) SA w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany zakwestionował powództwo zarówno, co do zasady, jak i co wysokości, wskazując jednocześnie, iż powódka nie zgłosiła wcześniej szkody, w związku z czym, nie może ustosunkować się do jej twierdzeń. Wskazał także, że powódka nie sprecyzowała, jaka część żądanej kwoty ma stanowić świadczenie odszkodowawcze, a jaka zadośćuczynienie, z ostrożności wskazując na brak podstaw zapłaty zadośćuczynienia, z uwagi na fakt, iż wypadek

miała miejsce w 2005 roku, a zatem przed nowelizacją przepisów z 2008 roku, wprowadzającą przepis art. 443 § 4 k.c. Pozwany zakwestionował także roszczenie w zakresie żądania odsetek od dnia wytoczenia powództwa albowiem powódka nie wykazała by w tym dniu jej roszczenie było wymagalne.

W toku postępowania, pozwany uznał swoją odpowiedzialność, co do zasady, za następstwa wypadku z dnia 15 listopada 2005 r. i wypłacił powódce kwotę 20.000 zł. Pozwany przyznał powódce powyższą sumę tytułem odszkodowania, na podstawie art. 446 § 3 k.c. W związku z tym, pełnomocnik powódki cofnął pozew, w zakresie kwoty 20.000 zł i rzekł się roszczenia w tym zakresie. Jednocześnie podtrzymał wniosek o zasądzenie kwoty 60.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu.

Pozwany A. S. uznał roszczenie powódki za zasadne, podnosząc, iż zasługuje ono na uwzględnienie, jednak z uwagi na sytuację materialną, nie jest w stanie go spełnić.

Precyzując żądanie pozwu, pełnomocnik powódki wskazał, iż kwoty 60.000 zł powódka domaga się tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, na podstawie przepisu art. 446 § 3 k.c.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2005 roku w B., gmina K., kierujący ciągnikiem samochodowym o nr rej:(...) A. S., nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, powodując nieumyślnie wypadek, w którym śmierć poniosła K. J. (1)

Wyrokiem z dnia 7 grudnia 2006 roku A. S. został uznany za winnego spowodowania wypadku z dnia 15 listopada 2005 roku i skazany na karę pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz grzywnę.

dowód: wyrok z dnia 7.12.2006 r. k. 291-292, wyrok z dnia 22.05.2007 r. k. 340 w aktach II K 68/06

W chwili wypadku, pojazd sprawcy zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) SA w W..

okoliczność bezsporna

Przed śmiercią, K. J. (1)zamieszkiwała wraz ze swoją jedyną córką K. J. z którą prowadziła gospodarstwo domowe. M. J., mąż zmarłej i ojciec powódki, pracował wówczas w L. i utrzymywał żonę i córkę. K. J. (1)z wykształcenia była księgową. W chwili wypadku, pozostawała jednak bez stałego zatrudnienia. Podejmowała jedynie prace dorywcze.

W momencie śmierci matki K. J.miała 24 lata. Studiowała wówczas psychologię w Szkole Wyższej (...) w S.. K. J.była bardzo silnie emocjonalnie związana z matką, której śmierć bardzo przeżyła.

dowód: przesłuchanie powódki k. 82, k. 87

W 2010 roku K. J. urodziła córkę, E.. Powódka sama wychowuje dziecko. Dziewczynka cierpi na małopłytkowość, w związku z czym, przez pierwsze miesiące życia była często hospitalizowana. Powódka towarzyszyła wówczas córce, przez co nie mogła podjąć żadnej pracy zarobkowej. W chwili obecnej dziewczynka ma obniżoną odporność, nie może przebywać w miejscach, w których jest narażona na zarazki m.in. żłobku czy przedszkolu. Powódka, chcąc podjąć pracę zarobkową, musi korzystać z płatnej pomocy osób trzecich. K. J. nie może bowiem liczyć na pomoc ojca dziewczynki, który sporadycznie interesuje się dzieckiem. Jej ojciec zaś, na stałe mieszka w L.. Gdy powódka podejmuje prace dorywcze dzieckiem zajmuje się opiekunka, która otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 10 zł za godzinę.

Powódka nie posiada stałego zatrudnienia. Przebywa na urlopie wychowawczym. Wcześniej pracowała jako menadżer w W., otrzymując wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł miesięcznie. Otrzymywała także zasiłek macierzyński. W chwili obecnej, na utrzymanie córki, otrzymuje alimenty w kwocie 1.100 zł. Pomaga jej także ojciec, przysyłając pieniądze w kwocie 1.000 - 1.500 zł miesięcznie.

dowód: przesłuchanie powódki k. 82, 87, wyrok z dnia 27.07.2011 r. k. 185 w aktach III RC 14/11

W 2011 roku powódka współpracowała, na podstawie umowy o dzieło ze stacją telewizyjną (...), realizując trzymiesięczny program telewizyjny. Za jego realizację otrzymała kwotę 10.000 zł brutto. Powódka na nagrania, które odbywały się w W., zabierała ze sobą córkę E.. Koszt opiekunki do dziecka, jak i przejazdu pokrywała stacja (...). W 2011 roku powódka podejmowała także współpracę z Gazetą (...)

dowód: przesłuchanie powódki k. 82, 87, przesłuchanie powódki w aktach III RC 14/11 k.144-145, k. 160-163

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Sąd doszedł do powyższego wniosku po dokonaniu oceny całego materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, jak i w aktach sprawy karnej II K 68/06 i aktach III RC 14/11. Za wiarygodne Sąd uznał dokumenty zgromadzone w powyższych aktach, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony postępowania, jak i nie budziła wątpliwości Sądu.

Sąd oparł się także na zeznaniach powódki K. J. Sąd zważył jednak, iż w zakresie, w jakim powódka wskazywała na pomoc finansową jakiej udzielała i niewątpliwie udzielałaby jej obecnie matka, jej zeznania są niespójne i niekonsekwentne, przez co nie zasługują na wiarę. Powódka bowiem raz wskazywała, iż jej matka nie posiadała stałego zatrudnienia, pozostawała na utrzymaniu męża, innym razem twierdząc, że podejmowała prace jako księgowa, mając zorganizowane warunki do pracy w domu. Oba twierdzenia pozostają ze sobą w sprzeczności. W konsekwencji Sąd uznał, iż okoliczności pomocy finansowej jakiej miałaby udzielać matka powódki pozostają nieudowodnione.

Podkreślić należy, iż stan faktyczny niniejszej sprawy pozostawał bezsporny. Pozwany (...)SA w W., uznał bowiem roszczenie powódki z art. 446 § 3 k.c. co do zasady, kwestionując jedynie wysokość żądania powódki. Pozwany A. S. również uznał, iż roszczenie powódki zasługuje na uwzględnienie.

Przechodząc do oceny zasadności żądania powódki, w pierwszej kolejności należało wyraźnie sprecyzować zakres rozpoznania niniejszej sprawy. Powódka w pozwie wskazywała bowiem, iż dochodzi odszkodowania i zadośćuczynienia za śmierć matki, w toku postępowania jednoznacznie precyzując swoje żądanie i wnosząc o odszkodowanie z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej, a zatem ochronę przewidzianą w art. 446 § 3 k.c. Mając zatem na uwadze fakt, iż to powód jest dysponentem procesu cywilnego i to on domaga się określonej ochrony prawnej, rozpoznanie niniejszej sprawy należało ograniczyć do zbadania czy na skutek śmierci K. J. (1)doszło do pogorszenia sytuacji życiowej powódki.

W doktrynie podkreśla się, że z pogorszeniem sytuacji życiowej mamy do czynienia wówczas, gdy śmierć bezpośrednio poszkodowanego wywołuje różnorodne następstwa, przejawiające się w uszczerbku poniesionym przez inne podmioty, w postaci przykładowo uczucia osamotnienia i trudności życiowych dziecka pozbawionego troski i opieki matki, osłabienia energii życiowej, przyspieszenia choroby. Pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c. polega nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale obejmuje także przyszłe szkody majątkowe, często nieuchwytne lub trudne do obliczenia, niemniej prowadzące do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej osoby najbliższej (wyrok SN z dnia 2 grudnia 2009 r., I CSK 149/09, LEX nr 607232).

W ocenie Sądu, wypadek z dnia 15 listopada 2005 roku niewątpliwie wpłynął na pogorszenie sytuacji życiowej powódki. Mając jednak na uwadze zakres niniejszego postępowania, szkoda, którą poniosła powódka i która podlegała zrekompensovaniu w niniejszym postępowaniu, sprowadza się do braku pomocy i wsparcia matki w wychowaniu córki powódki. K. J. jest bowiem matką samotnie wychowującą 3 letnią córkę. Nie ma wsparcia za strony ojca dziecka, zaś jej ojciec przebywa na stałe za granicą. W wykonywaniu codziennych obowiązków jest zatem zdana wyłącznie na siebie. Gdy pojawia się potrzeba załatwienia pilnych spraw czy też propozycja zatrudnienia, jest zmuszona wynajmować opiekunkę, która zajmie się dzieckiem. Dodatkowo córka powódki cierpi na małopłytkowość,

która powoduje obniżenie odporności, przez co skierowanie dziecka do żłobka czy przedszkola jest utrudnione. W sytuacji, w której matka powódki nie zginęłaby w wypadku, niewątpliwie byłaby wsparciem w życiu codziennym córki. Pomagałaby w opiece i wychowaniu wnuczki. K. J. mogłaby wówczas podjąć zatrudnienie, gdyż dziecko pozostawałoby pod opieką babci. W pewnym zakresie mogłaby zatem odciążyć powódkę. K. J. (1) byłaby też wsparciem w sytuacji choroby dziecka. Mogłaby również pomóc córce, gdy ta była w ciąży i szczególnie potrzebowała pomocy czy też w okresie, gdy była z dzieckiem hospitalizowana. W tym zatem zakresie sytuacja życiowa powódki niewątpliwie uległa pogorszeniu, zaś jej żądanie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd nie znalazł jednak podstaw dla objęcia szkodą, podlegającą zrekomensowaniu pozostałych okoliczności, podnoszonych przez powódkę. Twierdzenia bowiem powódki, iż matka wspierałaby córkę finansowo pozostają nieudowodnione, a zeznania powódki w tym zakresie niespójne i niekonsekwentne. Powódka wskazywała bowiem, iż przed śmiercią jej matka nie pracowała, wykonywała jedynie prace dorywcze jako księgowa. Jednocześnie powódka twierdziła, że matka miała w domu program księgowy i stworzone warunki do wykonywania pracy w domu. Twierdzenia K. J. są zatem sprzeczne i jako takie, nie zasługują na uwzględnienie. Powódka nie wykazała zatem by śmierć matki znacząco wpłynęła na jej sytuację materialną. Powódka w momencie śmierci matki pozostawała bowiem na utrzymaniu ojca, który pomaga jej do dnia dzisiejszego. Podobnie powódka nie wykazała, za pomocą żadnych dowodów, by cierpiała na depresję po śmierci matki czy też została zmuszona do wzięcia urlopu dziekańskiego. Wprawdzie okoliczności te nie były kwestionowane przez stronę pozwaną, niemniej jednak, ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywał na powódce. W ocenie Sądu, nie zostały one przez nią wykazane. W świetle jednak ograniczenia podstaw niniejszego postępowania do odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, okoliczności te nie miały zasadniczego wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy albowiem zasadniczą kwestią było zbadanie czy doszło do pogorszenia sytuacji życiowej powódki. Krzywda i cierpienia psychiczne mieszczą się zaś w zakresie zadośćuczynienia, nie zaś odszkodowania z art. 446 § 3 k.c.

Nie mogło także ująć uwadze Sądu, iż jakkolwiek sytuacja życiowa powódki po śmierci matki uległa pogorszeniu, to nie nastąpiło to w zakresie, w jakim wskazuje powódka. Powódka bowiem ukończyła studia, wzięła udział w popularnym programie, podjęła pracę jako menadżer w W.. Pracowała także jako dziennikarka w stacji (...). Posiadała wówczas wsparcie ze strony władz stacji, która opłacała koszty przejazdu z G., jak i koszt opiekunki do dziecka. Powódka nie jest zatem osobą nieporadną życiowo, potrafi zorganizować życie zarówno sobie, jak i córce. Posiada także wsparcie ze strony ojca. Niewątpliwie zatem śmierć matki wpłynęła na życie powódki, jednak nie w zakresie przez nią opisywanym.

W świetle powyższego uznać należy, iż w następstwie śmierci matki sytuacja życiowa K. J. pogorszyła się, w zakresie w jakim została ona pozbawiona pomocy matki w opiece i wychowaniu córki E., jak i wsparcia w okresie ciąży. Sąd uznał, iż kwotą adekwatną do szkody, jaką poniosła powódka jest kwota 30.000 zł. Biorąc zaś pod uwagę fakt, iż ubezpieczyciel wypłacił powódce kwotę 20.000 zł, do zapłaty pozostała kwota 10.000 zł, którą Sąd zasądził w punkcie I, oddalając powództwo w zakresie przewyższającym tę kwotę.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanych na rzecz powódki kwotę 10.000 zł. Biorąc pod uwagę, iż powódka wnosila o zasądzenie powyższej kwoty in solidum, Sąd zastrzegł, iż spełnienie świadczenia przez któregokolwiek z pozwanych zwalnia z długu drugiego.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Pozwany (...) SA w W. dopiero w momencie doręczenia mu odpisu pozwu tj. 21 grudnia 2012 roku został zawiadomiony o szkodzie, w następstwie czego, przeprowadził postępowanie i decyzją z dnia 03 kwietnia 2013 roku, przyznał powódce odszkodowanie w kwocie 20.000 zł. Dopiero zatem od tego dnia można mówić o opóźnieniu w spełnieniu świadczenia przez pozwanego.

Mając na uwadze, iż powódka cofnęła pozew w zakresie kwoty 20.000 zł, Sąd uznając cofnięcie pozwu za dopuszczalne, na mocy art. 203 § 1 k.p.c., art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa, o czym orzekł w punkcie II sentencji wyroku.

Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążenia powódki i pozwanego A. S. kosztami procesu, z uwagi na ich sytuację majątkową i życiową, jak i charakter sprawy, o czym orzekł w punkcie IV wyroku. Powódka

jest bowiem matką samotnie wychowującą córkę, nie posiada stałego zatrudnienia, utrzymuje się z alimentów na dziecko i pomocy ojca. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, iż powódka była przekonana o zasadności wniesionego powództwa. Natomiast pozwany A. S. również nie posiada wysokich dochodów, pozwalających mu na uiszczenie kosztów procesu.

Mając zaś na uwadze, iż powódka została zwolniona od kosztów sądowych, ponad kwotę 500 zł oraz przyjmując, iż pozwany przegrał sprawę w 40 %, należało ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.400 zł nieuiszczonych kosztów sądowych, od których została zwolniona powódka.